

ПЪЛЕН СТЕНОГРАФСКИ ПРОТОКОЛ № 40
ОТ ЗАСЕДАНИЕТО НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ПРОВЕДЕНО НА 15 ЮЛИ 2015 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: Соня Найденова - представляващ
Висшия съдебен съвет

ОТСЪСТВАТ: Васил Петров, Георги Колев, Сотир Цацаров

/Откриване на заседанието - 13.20 ч./

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Добър ден, уважаеми колеги.

Откривам днешното заседание на Висшия съдебен съвет. Имаме две точки в дневния ред и едно допълнително предложение.

По дневния ред имате ли коментари? Няма.

Общо три предложения. Моля да одобрим дневния ред. Който е „за“, моля да гласува.

„Против“ или „въздържали се“ по дневния ред няма. Същият е одобрен. Включихме и допълнителното предложение от Комисия „Бюджет и финанси“.

/След проведеното явно гласуване/

По внесените допълнения и на основание последвалите разисквания по дневния ред

ВИСШИЯТ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**Р Е Ш И:**

I. ВКЛЮЧВА в дневния ред следната допълнителна точка:

3. Обсъждане на писмо от Агенцията по обществени поръчки относно възможността за прилагане на чл.90, ал.1, т.4 от ЗОП при възлагане на услуга за задължителна застраховка „злополука“.

Внася: Комисия „Бюджет и финанси“

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Точка 1 е по тема, по която заседанието беше насрочено още преди повече от месец и половина. Темата е свързана с анализа на натовареността.

Г-н Калпакчиев, заповядайте!

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Благодаря! Точката от дневния ред е достатъчно широко формулирана като обсъждане на извършените от ВСС дейности във връзка с регулиране натовареността на съдиите, прокурорите и следователите. Ще видите, че към точката за обсъждане са приложени три материала, които се опитват да обобщят извършените до момента дейности от ВСС във връзка с регулиране натовареността на съдиите, прокурорите и следователите. Предварително искам да кажа, че и трите доклада, и трите материала, които са включени в точката за дневния ред, са свързани помежду си и са част от общите усилия за това да се изследва натовареността, да се създадат обективни критерии за сложността на делата и оттам да се търсят методи и подходи за регулиране на натовареността.

Първото, за което ще говоря, е обобщение на работата ни във връзка с нормата на натовареност. Това е Приложение 3 в материалите.

Следващото, за което ще говоря, е анализът на натовареността на органите на съдебната власт - съдилища, през 2014 г. Това е отчетът, който всяка година се подготвя от комисията и е по статистически данни (надявам се за последно тази година само по статистически данни).

Третият въпрос, по който ще говоря, е за значението на районните съдилища и критериите, които предлагаме да приеме ВСС за промяна в съдебната карта на районните съдилища, обобщено казано, дейността на ВСС до момента във връзка с предвижданияте, замислените промени, реформа на съдебната карта на районните съдилища.

В този ред започвам с дейността, която е извършена до момента във връзка с изследване на натовареността по създаване на норма на натовареност на съдиите и съдилищата. Този проект е към своя, надявам се, успешен финал. В доклада, който сме подготвили, подробно са описани етапите и времевите периоди на работата ни до момента.

Работата започна през 2013 г. първо с изготвяне на работните инструменти и въобще на методологията, по която ще протича това изследване. Същинската работа след подготвителната започна през м.декември 2013 г. с провеждане на пилотно изследване, до м.март 2014 г. Периодът на основното изследване чрез електронна on-line карта продължи от 29.07.2014 г. до 06.03.2015 г. Наложих се да събираме допълнителна информация с хартиени карти, тъй като не успяхме да покрием необходимите стойности за представителство на изследването. С хартиените

карти изследването продължи от 19 февруари до 31 март тази година. В изследването участваха общо 1124 съдии, това са 58% от поканените, т.е. тези, до които е отправено искане да участват в изследването - 1914 съдии. В рамките на изследването са описани общо 10 142 типове дела от общо 333 предварително формирани групи по трите основни материи - наказателни, административни, граждански и търговски дела.

Подробностите за всеки един от етапите може да видите в писмения материал. Няма да ги изчитам, тъй като искам да остане време за дискусия и по останалите въпроси, които са важни. Само ще се фокусирам върху това, което в момента вършим, и за финала, т.е. как ще приключи дейността по изследване на натовареността.

В момента сме на етап четвърти; ако погледнете в материала, това е на стр.5 от текста. Етап четвърти е провеждане на фокус-групи със съдии. Този процес трябва да приключи до 31.07.2015 г. Формирани са три-фокус групи от наказателни, административни, граждански и търговски съдии. Участват колеги на регионален принцип и на инстанционен принцип и от София, и от страната. Участват съдии от Велико Търново, Благоевград, Монтана, Смолян, Хасково и София, и от всички нива, които са представени - районни, апелативни, окръжни; и административните, те са едноинстанционни, имам предвид в рамките на основната, защото са изключени от изследването върховните съдилища (това е знаете по какви причини). Тези фокус-групи проведеха първите си заседания съответно през юни и юли, в момента текат вторите. Днес дори в 11.00 часа беше фокус-групата на наказателните съдии. Целта е представителите на тези фокус-групи да прецизират финалните резултати от изследването, които вече са готови. Всеки

от участниците във фокус-групата следва да коригира и оцени самостоятелно времевите стойности от изследването на базата на своя опит. След това, като приключи дейността на фокус-групите, агенцията, с която ВСС има сключен договор, ще изготви окончателен технически доклад за изпълнените по проекта и обобщени времеви стойности по групите дела, като тук ще бъдат отчетени и направените корекции. С това ще приключи основната дейност и като резултат ние ще имаме на всяка една от тези 333 групи административни, граждански, търговски, наказателни дела времева стойност и съответно коефициент за сложност. Този коефициент за сложност, доколкото има времева компонента, обхваща и правната и фактическа сложност на делата и те ще бъдат вече с ясно определена сложност, така че статистическите анализи, които ще правим, и анализите на натовареността, които ще правим вече от следващата година, ще включват не само брой дела, но и ще отчитат сложността на всяко едно от тези групи дела. Освен това в рамките на съответното съдилище разпределението на делата ще става по тези групи, отчитайки този коефициент за правна и фактическа сложност и така ще се постигне равномерно натоварване по делата. Ще се отчита този коефициент и въобще тази сложност и при дисциплинарните, и при атестационните процедури, за което към ВСС и към дейността му с основание са отправяни упреци и от съдиите, и от Върховния административен съд и т.н. Освен това, имайки тези времеви стойности на делата, ние ще можем да изчислим и нормата за натовареност. Нормата за натовареност ще бъде изчислена по следната формула, най-общо сега ще ви я представя. Известно е, че съдията разполага на годишна база с около 250-255 работни дни; всеки работен ден има 8 работни часа. В рамките на тези работни часове годишно, след като

се приспадне една твърдо определена норма за обучение, която също ще бъде в часове и за останалите дейности, които извършва съдията извън разглеждането на дела, свързани най-вече с администриране, ще е ясно колко дела годишно съдията може да изгледа в рамките на тези разполагаеми работни дни, работни часове, имайки предвид, че всяка една от групите дела ще има вече времева стойност. Оттук-нататък какви организационни, кадрови решения ние ще взимаме за регулиране на натовареността, това е отделна тема, за която ще стане дума по-нататък в моето изложение.

Това е процес (говорили сме и друг път), който за първи път се прави в България, сложен е, виждате, че изискваше много усилия и време за извършването му. А дали е можело да се случи по-бързо или защо е отнело толкова време, това е друга тема, на която сега мисля, че е излишно да се спираме. Ако има въпроси за това, разбира се, мога да ги дискутирам. Това е най-общо по отношение на работата във връзка с изследването на натовареността и нормата на натовареността.

Тази информация ви я предоставих за сведение, така че по отношение на нея решение ВСС не предлагаме да взима.

Втората част е анализ на натовареността на съдилищата през 2014 г. Както вече споменах, анализът е направен въз основа на статистическите данни, които събираме и до момента за брой дела, без да се отчита тяхната фактическа и правна сложност. Надявам се, че това е последният такъв отчет, който да не държи на фактическата и правна сложност на делата. От догодина амбициите са да се отчитат чрез въведените коефициенти и фактическата и правна сложност на делата.

Анализът е представен по нива - апелативни, окръжни, районни, административни и военни съдилища. Тенденциите, които се открояват, не са по-различни от тези, които бяха отбелязани в миналогодишния анализ и в по-миналогодишния. Дори напротив, забелязва се някакво ускоряване на някои от негативните процеси. Общото, което можем да изведем като тенденция за всички нива съдилища, е намаляване на постъпленията, намаляване на броя на делата. За някои от видовете съдилища той е по-голям. Най-голям е в административните съдилища - намаляват постъпленията с около 10% общо. В отделните групи има и по-големи, да речем, делата по Закона за кадастъра и за устройство на територията намаляват с около 35% спрямо 2013 г., но общо за административните този процент е 10. За районните съдилища също намалява процентът на постъпленията - с около 7%. Намаляват постъпленията и в окръжните съдилища. В апелативните сравнително е най-малък, но там самият общ брой дела не е толкова голям, така че това не се отразява съществено на натовареността от предишни години.

Представили сме натовареността средно на един съдия, на съдилищата от съответното ниво, като сме имали предвид за основа както броя разгледани, така и брой свършени дела - нещо, което, ако си спомняте, миналата дискутирахме и тази година сме съобразили, така че информацията да бъде възможно най-широка и да покрива възможно най-голям брой показатели и критерии.

Откроява се една втора тенденция, която също не е нова, но може да се каже, че също се задълбочава в негативен план. Това е изключително дебалансираното разпределение на делата териториално по различните нива. Обобщено може да се каже, че и за районно, и за окръжно, и за апелативно ниво 50%, а на някои места дори и повече процента от делата са концентрирани в

София. Това може да се обясни с много причини. Най-основната е, че една голяма част от населението, от икономиката, от активните предприятия и администрации, централна и на изпълнителната власт, са концентрирани в столицата. Същевременно по отношение на районните съдилища се вижда голяма диспропорция или по-голяма натовареност на районните съдилища, които са в областните центрове, съответно районните съдилища в малките населени места, които са голяма част, около 2/3 от районните съдилища са по-малко натоварени.

Изчислявали сме средната натовареност за ниво този път в два варианта, включвайки и изключвайки най-натоварените районни съдилища, съответно окръжни съдилища, тъй като включването в общата натовареност на нивото на Софийски районен съд след Софийски градски съд изкривява общата картина, тъй като това са съдилища, в които има екстремални стойности на натоварване.

Съответно в окръжните съдилища се наблюдава една устойчивост по отношение на разпределението на натовареността. Има едни съдилища, които са трайно ниско натоварени, а съответно съдилища в по-големите градове като Варна, Пловдив, Бургас, София, Благоевград, Велико Търново, които запазват високи нива на натовареност, съответно съдилищата в Разград, Ямбол, Кърджали, Търговище, Смолян запазват пък една много трайна тенденция за ниска натовареност, брой дела на един съдия.

В резултат на осигурените нови щатни длъжности за съдии в София - в Градски и в Районен съд, виждате, че за последните две-три години, откакто по-интензивно се прилага този подход, имаме видимо намаляване на натовареността. За Софийски районен съд, може обобщено да се каже, с около 1/3 брой

дела за съдия за разглеждане. Независимо от това, пак съотношението между София и останалите като брой дела на един съдия се запазва в пъти разлика натовареност и при свършените, и при делата за разглеждане.

В районните съдилища и тази година се забелязва, както и в 2013 г., сравнително еднакво съотношение на високо натоварените, средно натоварените, ниско натоварените съдилища. Единствено Елхово излиза като съд, високо натоварен, веднага след София (намесва се Милка Итова: И Перник). Перник беше и миналата година. За Елхово обяснението от статистическите данни се налага съвсем очевидно и то е свързано с един голям процент - над 1000 дела, свързани с престъпленията по чл.279 от НК - незаконното преминаване на границата. Това е в резултат на бежанската криза, която се наблюдаваше по южната ни граница.

По отношение на военните съдилища няма да се спирам конкретно, тъй като скоро дебатирахме този проблем. Там натовареността не е променена, независимо от предприетите мерки за обединение на съществуващите военно-окръжни съдилища. Натовареността им се запазва трайно ниска дори и сравнена с наказателното отделение на окръжните съдилища, към които те са съответни. Средно един съдия в наказателното отделение на окръжните съдилища е разгледал по 8 дела месечно, а във военните този процент е от 2 до 3 дела месечно. С районните съдилища, ако ги сравняваме, разликата е още по-голяма.

Това са тенденциите, които се очертават по отношение на натовареността на съдилищата по отделните инстанционни нива. За административните вече споменах, че там отново концентрацията в петте административни съдилища, които разглеждат данъчни дела, е голяма. Това са съдилищата, в които се

гледат голям процент от делата. Като цяло тези данни за неравномерната натовареност и на районните, и на административните, и на апелативните съдилища налагат сериозно да се постави въпроса за реформа на съдебните карти по инстанционни нива.

По този начин преминаваме към третия доклад, който беше представен. Той представя промяната на съдебната карта на районните съдилища. Но в никакъв случай не следва да забавяме и да подценяваме въпроса със съответната реформа на съдебните карти на административните и на апелативните и окръжните съдилища, тъй като и там тази огромна диспропорция териториална в разпределението на делата няма как да бъде решена по друг начин, освен чрез промяна на съдебните райони, така че да се даде възможност за по-равномерно разпределение на делата. Това, в крайна сметка, е една предпоставка и за по-добро управление на бюджета на съдебната власт, по-рационално, по-разумно управление на бюджета на съдебната власт, а и за едно справедливо, сравнително сходно натоварване между съдиите, които работят в едно ниво, но в различни по територия съдилища.

Предлагаме този анализ да бъде приет от Висшия съдебен съвет, да бъде публикуван на сайта и да бъде общодостъпен.

Третият доклад, който предлагаме, е свързан със значението на районните съдилища в структурата на съдебната система и критериите, които комисията предлага на вниманието на ВСС за промяна на съдебната карта на районните съдилища. Този доклад се основава на три основни анализа, които бяха направени през изминалата година. Единият анализ е на натовареността по статистически данни. Другият анализ е доклад, който беше изготвен

от Центъра за изследване на демокрацията, и е озаглавен „Социално-икономическите фактори и натовареността на районните съдилища" - Приложение 6 към доклада на Комисията по натовареност. Третият източник, въз основа на който смятаме, че трябва да се предприемат реформи на съдебната карта на районните съдилища, е изследването на натовареността, за което ви говорих преди малко, и което вече е на своя финал.

Първата част на доклада (може да се запознаете, няма да я представям подробно) представлява обобщение на нормативната рамка, на нормативната основа на статуса на районните съдилища в България като основни първоинстанционни съдилища. Те са приети като основни първоинстанционни съдилища в този им вид още през 1948 и 1952 г. със Закона за устройство на съдилищата и Указа за устройство на съдилищата, които са приети съответно от Президиума на Великото народно събрание и от Народното събрание през 1948 г. и 1952 г. Те са формирани като основни първоинстанционни съдилища, тъй като са най-близо до гражданите, най-близо до хората и по този начин осигуряват в най-пълна, в най-голяма степен правото им за достъп до правосъдие.

Разгледали сме също актуалната структура на районните съдилища в България в момента и сме представили най-основно класифициране на районните съдилища според броя съдии, които по длъжност работят в тях. Виждате, че най-големият елемент от тази структура заемат малките съдилища, в които работят до петима съдии. Това са 68 от всички 113 районни съдилища, т.е. почти 2/3 от районните съдилища.

Представили сме също една историческа обобщена хронология за това как от 1889 г., т.е. след Освобождението и

основаването на Третата българска държава до наши дни чисто нормативно са се развивали отношенията във връзка със структурата на съдилищата, и то най-вече на първоинстанционните. Това може да бъде полезно в голяма степен, доколкото позволява да отчетем положителните стъпки и положителните страни и на предишния законодателен опит. Тъй като в крайна сметка изводът е, че структурата на районните съдилища не е променяна повече от 60 години, през последните 25 години, откакто имаме демократична държава, не е обсъждана, не е приемана концепция за промяна в структурата на първоинстанционните съдилища с оглед необходимостта те да отговарят на съвременните тенденции и развитие на демографските процеси, на икономическите процеси, а и въобще на новите изисквания пред съда като призван да осигури справедлив процес на гражданите и да им гарантира достъп до качествено правосъдие.

В този смисъл сме включили в тази първа част на доклада и едно кратко представяне на концепцията за съдилища в общността, т.е. съдилища, които са близко до гражданите, и различните видове дейности, които могат и трябва да предлагат първоинстанционните съдилища на гражданите, които имат проблем. Това е една концепция, която е отдавна развивана в страните от англосаксонското право, страните на общото право. Тя впрочем през 40-те години на 20 век е пробила път и в България със Закона за съдилищата за маловръстни през 1943 г., но оттогава така или иначе нещата по този въпрос не са имали развитие.

Последно, което сме включили в тази част, са въпросите, свързани с международните стандарти при реформиране на картата на съдилищата, които сме изложили в обобщен вид. Към какво е насочена реформата на съдебната карта? Какво цели и какво

преследва една такава реформа? Една такава реформа на съдебната карта не трябва да е самоцелна. Тя трябва да се провежда изключително внимателно, да се базира на задълбочени анализи и да е свързана с постигане основно на две цели - гарантиране на достъп до качествено правосъдие на гражданите и същевременно да е свързана със създаване на условия за икономично, рационално изразходване на предоставените бюджетни ресурси. Но в никакъв случай - това трябва да бъде подчертано много ясно - този тип реформи не се правят по икономически или фискални съображения, тъй като такъв тип реформи години, дори десетки години наред по-скоро са свързани с увеличаване на разходите, отколкото с тяхното намаляване, на бюджетните средства, давани за правосъдие.

Стандартите на Европейската мрежа на съдебните съвети, които последните години - 2011 г., 2013 г., за преначертаване на съдебните карти са били обсъждани и приети, също сме обобщили и сме ги приложили като една отправна точка за дейността, която Висшият съдебен съвет тепърва следва да извършва.

Втората част на този доклад представлява предложение, до което достигнахме, за критерии, които Висшият съдебен съвет трябва да следва при реформата на съдебната карта на районните съдилища. Предложили сме, формулирали сме 7 критерия, които моля внимателно да прегледате, да помислите върху тях, тъй като има дискуссионни въпроси, които подлежат на внимателно обмисляне и уточняване. Идеята ми е, както се препоръчва и в докладите на Европейската мрежа на съдебните съвети, такъв тип реформа на съдебната карта да бъде провеждана по предварително формулирани ясни критерии, които да бъдат

приложени на практика. Този тип реформа и конкретните предложения, които ще бъдат формулирани, да се представят на вниманието на всички, които са засегнати от тези реформи, да бъде отчетено тяхното мнение, да има един процес на обсъждане и едва тогава да се пристъпи към действия. Дори нашето предложение, което мисля, че заслужава да обмислите, когато се обединим около конкретни предложения, дори да помислим за някакъв тестов, пилотен проект в рамките на един съдебен район, да проверим какви са плюсовете и минусите на този тип реформа и едва тогава да я приложим за цялата страна.

Освен това, другото, което е изключително важно, може би второто важно нещо след осигуряване на достъп до качествено правосъдие, пропуснах да кажа, е, че ние предлагаме, за да няма стресова реформа, такава ние провеждаме от десетилетия, за да могат да се минимизират всички възможни грешки, да няма тежка вреда за гражданите, тъй като реформата в крайна сметка се прави в името на тяхното добро, там, където ще се наложи обединяване на съдилища, формиране на по-големи съдебни райони, в седалищата на тези районни съдилища, които ще бъдат обединени, да запазим териториални отделения на съответно формирания по-голям съд. Това сме го обсъждали многократно и смятаме, че е добра мярка. Да имаме мобилност на съдиите в по-голяма степен, но да запазим на гражданите териториален достъп, тъй като достъпът до правосъдие има много елементи, но в аспекта му териториален достъп да го запазим в максимална степен, какъвто е и сега.

Седемте критерия са подробно формулирани и мотивирани. Аз само ще ги посоча.

Първият критерий е определяне на минимална численост на съдиите в районен съд. Ние предлагаме да бъде от 6 до 8. Този критерий цели да се формират съдилища достатъчно големи като брой съдии, който да позволи специализация на съдиите, тъй като когато имаме съдилища от двама или трима съдии, специализацията е невъзможна, а това ще рефлектира автоматично върху повишаване качеството на правосъдието, специализацията на правосъдието, поне по основните материи - гражданско и наказателно, в районните съдилища са такива, няма друга специализация. Освен това ще позволи много по-ефективно управление на бюджетния ресурс, т.е. разходите, които се дават за обща администрация и за сгради в момента, ще бъдат в някаква степен по-добре управлявани. Те няма да бъдат намалени, не трябва да имаме илюзии за това, но ще бъдат по-добре, по-ефективно управлявани.

На следващо място. Самото администриране на съдебната дейност ще бъде според мен наистина качествено подобро, защото ще има възможност вече да се организира работата в един съд при отсъствие, болнични, отпуски, отводи, и тогава, когато се избират председатели на съдилища, няма да се чудим между кой от двамата, няма да се редуват, практически да сме изправени пред липса на избор. Много важно е случайното разпределение на делата в съда. Когато то е между двама съдии или между един съдия (в кавички), каквито случаи има, практически е илюзорно, то е фиктивно. Когато имаме съд поне от 6 или 7 съдии, тогава и случайното разпределение ще бъде наистина случайно разпределение. И други позитиви могат да се изведат от такъв тип концентрация, образно казано, на съдилищата.

Вторият критерий е натовареността на районните съдилища, обобщена на база статистически анализ. Ние сме направили на 5-годишна база, всички данни са приложени като информация. Единственото, което остава да направим, е да обогатим тези данни за натовареността с резултатите, които сега вече имаме, свързани с изследването на натовареността, т.е. да отчетем фактическата и правна сложност на делата.

Третият критерий е свързан с данните за разпределение на населението, който е може би един от най-важните. Вие виждате доклада, който Центърът за изследване на демокрацията беше изготвил по наше искане. Това е отчетено като може би най-сериозния фактор, който влияе на натовареността - демографското състояние на районите. Там, където има повече население, има повече бизнес, има повече икономически субекти. Това автоматично, линейна е зависимостта, пряко влияе върху броя дела, които се образуват в съответния съд. Тук предлагаме да се обмисли (това наистина е дискуссионно) дали не е необходимо като един ориентируващ критерий да въведем някаква норма, съотношение между брой население - брой съдия. Такъв подход е въведен по отношение на нотариусите и частните съдебни изпълнители. В Закона за нотариусите е предвидено, че на 10 000 души се определя един нотариус, съответно за частните съдебни изпълнители - на 30 000 души един. Тук бихме могли да помислим. Въпреки че разликата все пак е налице, пряка аналогия не следва да се прави, това да бъде само някакъв допълнителен ориентир. В никакъв случай не трябва да бъде както е при тези две професии, за които казах - нотариусите и частните съдебни изпълнители, не трябва да бъде пряка и единствена зависимостта.

Четвъртият критерий - географски разстояния, достъпност на обществения транспорт. Тези данни имаме в доклада, който Центърът за изследване на демокрацията изготви. Това има значение да гарантираме физическия, географския достъп до правосъдие. Тук впрочем много по-точно можем да бъдем, ние сме го казали и в доклада, един път сме го коментирали, много по-точно и много по-лесно можем да работим с географски разстояния, ако Висшият съдебен съвет разполага с т.нар."ГИС" - географски информационен софтуер. Тогава на една картинка, грубо казано, в която се съдържа много богата информация, можем да правим сравнения, аналогии за това как да прекрояваме съдебните райони. Тук има нещо, което може би трябва да уточня. Ние в момента максималното, което можем да направим, е да концентрираме и да прегрупираме съдебните райони на районните съдилища в рамките обаче на съществуващите 28 съдебни района. Би могло да се направи много по-оптимална реформа на съдебната карта на районните съдилища, ако, така да се каже, се пренебрегнат съществуващите сега 28 съдебни района. Това обаче според нас ще бъде свързано с много големи трудности и може би създаване на по-големи проблеми на гражданите, тъй като промяната на 28-те съдебни района е свързана с реформа на общата администрация и на териториалните административни поделения, която не е в нашата компетентност. Тя е в компетентността на изпълнителната, на законодателната власт и принципно би било добре да подсетим тези други две власти, че е добре тази реформа - административната, да бъде ускорена и да бъде съгласувана и със съдебната реформа по отношение на съдебната карта.

Петият критерий е индекс за социално-икономическо развитие на съдебните райони. Това е един индекс, който е изготвен

в рамките на доклада за социално-икономическото развитие. Той е много информативен. Този индекс съдържа 81 фактора, които са изследвани в рамките на този доклад, и са свързани с най-различни аспекти на демографските, социалните, икономическите показатели и стойности по отношение на съдебните райони. Виждате, ние сме го посочили и като стойности за всеки съдебен район. В общи линии този критерий ще ни помогне да видим там, където индексът е много нисък, а той е нисък в най-бедните райони, че може би ние трябва да имаме едно наум, т.е. да го вземем предвид, когато решаваме да ограничим достъпа до правосъдие в чисто географски смисъл на гражданите. Те са толкова бедни, че ако ги ограничим, ще затрудни още повече достъпа. Тук идеята с териториалните отделения на съдилищата на първо време трябва да прилагаме много широко, тъй като дори да кажем, че 20 километра за един обикновен гражданин с нормални доходи да си купи билет за градския транспорт не са толкова големи, но тези 20 или 30 километра за гражданин, който живее в много беден район - в северозападните или в югоизточните райони на България (да не посочвам сега, градовете са изброени в таблицата, приложение към анализа), това ще бъде неимоверно по-голямо затруднение, което на фона на този индекс няма да може да бъде измерено.

Шестият критерий е съществуване на дигитална достъпност и Интернет-достъп. Това е един много важен критерий, тъй като показва доколко можем да си позволим сега концентрация на съдилища. Тъй като в много европейски държави, където такъв тип реформи се провеждат, е възможно наистина концентриране на съдилищата, защото самите съдилища и гражданите имат много широк достъп до Интернет и до дигитални, информационни, комуникационни услуги, тъй като не е необходимо гражданинът да

пътува до съответния съд, за да бъде разпитан като свидетел, след като може да бъде проведен разпитът с видеоконференция. Не е необходимо гражданинът да пътува до населеното място X, след като той може да подаде исковата молба, да получи свидетелство за съдимост по електронен отдалечен достъп. Факт е (вие ще видите в доклада), че България е на едно от първите места в Европа по Интернет-достъп на гражданите. Друг е въпросът, че по въвеждането и използването на дигиталните технологии, на информационните, комуникационните технологии сме доста назад. Така че, това за съжаление, свързано и с електронното правосъдие, разбира се, но не само, показва, че ние не сме все още толкова готови за някаква по-висока концентрация на съдилища, тъй като, ако направим свръх концентрация на съдилища при липсата на тази дигитална и информационно-комуникационна технологична достъпност ние ще затрудним достъпа до правосъдие съществено.

Седмият критерий, който сме определили е „други“. В тези шест няма как всичко да бъде обхванато. Тези „други“ обаче сме посочили, че не трябва да бъдат тълкувани в никакъв случай произволно. Посочили сме, че това винаги трябва да бъде конкретизиран във вече конкретните предложения критерий, който е свързан, примерно сме посочили с някакви, които ние решаваме, изключителни случаи, които смятаме, че трябва да бъдат предложени в конкретната хипотеза. Така например сме посочили, че в граничните райони, които са и труднодостъпни, по южната граница, може би ще приемем като норма да запазим съществуването на малки съдилища и с под 5 съдии, защото по този начин освен това ще дадем защита и на интереси, свързани с националната сигурност дори, тъй като това са структурни и от друга категория, от друг ред съображения. Тъй като спецификата по

райони е много голяма, аз съм сигурен, че когато тръгнем да правим обсъждане по места, ще изникнат и други специфики, които ние в момента не знаем, тъй като това е опит за обобщение, а обобщението винаги поглъща спецификите, затова мисля, че този седми критерий трябва да остане, за да даде възможност да вземем правилните решения, така че да не се самоограничим излишно още отсега.

По-нататък в доклада сме се опитали подробно, доколкото е възможно към настоящия момент, да дадем информация за тези седем критерия. Предложението, което имаме към ВСС във връзка с този последен доклад, е да се приеме доклада, ако нямате съществени забележки към него; да приеме ВСС критериите. Конкретните предложения вече въз основа на тези критерии предлагаме, което е много важно, да бъдат формулирани до края на м.октомври, но тъй като конкретните предложения изискват интердисциплинарен подход, т.е. както бюджетни, така и кадрови, така и правни, така и статистически въпроси, да не възлагаме на отделни комисии, а обсъжданията да стават в рамките на целия ВСС. Освен това въпросът е толкова сериозен, засяга всички съдии, всички граждани в държавата, така че отговорността трябва да бъде поета от целия ВСС. За да бъде оперативна работата, ние, целият пленарен състав, можем да си разпределим по тези различни сектори дейността и всеки да докладва. Да речем, Бюджетната комисия да докладва по отношение на сградите, по отношение на бюджета, как ще изглеждат конкретните предложения за реформиране, колко пари ще са необходими, тъй като аз съм сигурен, че първоначално ще бъдем в преразход. По кадровите въпроси - какво ще се случва със съдиите. Съдебната администрация, също много важно, дори особено важно, тъй като

може да се стигне до съкращаване, тъй като знаете, съдиите са несменяеми, но съдебните служители не са и т.н. И съответно трябва в момента, в който вече имаме окончателно виждане за конкретните предложения, да проведем обсъждания сред съдилищата, с Нотариалната камара задължително, тъй като те пряко са засегнати, съдебните райони на нотариусите, и с местните власти също. Не трябва да бягаме от този разговор, който няма да е лек и ще бъде свързан със сигурност с много противоречия, но така или иначе трябва да консултираме тези предложения с възможно най-широк кръг засегнати субекти.

Накрая искам да завърша със следното. Целта на такъв тип реформа в никакъв случай не е произволна, не е свързана в никакъв случай с постигане на бюджетни икономии. Целта е да се осигури достъп до качествено правосъдие при запазване на достъпа на правосъдие до гражданите. Това са двете водещи линии в провеждане на този тип реформа.

Последно. В доклада на стр.41 сме споменали за структурата на районните прокуратури. Този въпрос също следва да бъде решен тогава, когато обсъдим промяната в структурата на районните съдилища. Знаете, че конституционният принцип е прокуратурите да следват структурата на съдилищата. Как се разбира този конституционен принцип, е друг въпрос, но така или иначе новата структура на районните прокуратури е отделна тема. Анализ трябва да бъде изготвен, критерии трябва да има, но те трябва да бъдат различни, и то е съвсем обяснимо, тъй като докато съдилищата имат, и структурата, включително териториалната на първоинстанционните съдилища има за цел да гарантира достъпа до правосъдие, териториалната структура на районните прокуратури има други цели и други са водещите критерии, по които

тя се формира. Г-жа Елка Атанасова, която е заместник-председател на Комисията по натовареност, има конкретни предложения по този въпрос, които ще представи след малко.

С това завършвам кратката информация, която ви предоставих.

Пропуснах, г-жа Итова ме подсеща, че тъй като, ако си спомняте, в резултат на анализи от миналата година формирахме една работна група за свръх натоварените, така наречени „свръх натоварени съдилища“, която г-жа Елка Атанасова ръководеше, и за прокуратурите, и за съдилищата, по отношение на съдилищата се проведеха няколко такива заседания. Колегите от страната и от София дадоха своите предложения. Те са свързани най-вече със законодателни предложения, които може би трябва ние да придвижим, не че много от тях не са били придвижени през времето, но без резултат, но отново да ги поставим на дневен ред за обсъждане. Те са посочени като приложения в анализа и може да ги видите. И едно предложение, което г-н Румен Боев беше изготвил и обсъждахме в комисията преди сигурно повече от половин година. То е свързано с конкретни предложения, конкретни идеи за това как да се реализира тази промяна в териториалната структура на съдилищата и прокуратурите.

Моля всеки, който има забележки или съображения, да проведем сега една задълбочена, сериозна, конкретна дискусия, тъй като наистина всички трябва да сме ангажирани с този процес и да подходим отговорно към него.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жо Атанасова, заповядайте!

ЕЛКА АТАНАСОВА: Уважаеми колеги, с оглед информацията, която представи колегата Калпакчиев, и за да се включи и това, което ще кажа в дебата, който очаквам да се развие

по темата, ми се струва за важно и за правилно в този момент, когато разглеждаме предложения доклад за районните съдилища и за промяна на съдебната карта по отношение на районните съдилища, да включим в проекта за решение точка, може би след т.2, след като приемем доклада и приемем предложените в него критерии, *възлагане на Комисията за анализ и отчитане на степента на натовареност на органите на съдебната власт да изготви и представи в срок поне до 15.10.2015 г. във ВСС доклад за значението на районните прокуратури и критериите за промяна в териториалната структура на районните прокуратури.* Предлагам, с оглед на този срок, сроковете, които са заложили впоследствие за ВСС, да бъдат изтеглени с един месец, за да имаме възможност да обсъдим доклада и за районните прокуратури и при необходимост да се проведе и обществено обсъждане или с активното участие на прокурорите на този доклад. И ми се струва, че ВСС следва да има политика на едновременно и съвместно вземане на решение както по отношение на районните съдилища, така и по отношение на районните прокуратури. Ето защо ви предлагам да обсъдите и това мое предложение за включването като т.3 на предложения от мен проект към решението, като аз в качеството си на заместник-председател на комисията се ангажирам и с изготвянето на този доклад, разбира се, и със съдействието на цялата комисия, а непременно и със съдействието на действащи прокурори в страната.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жа Итова. След това г-н Тодоров.

МИЛКА ИТОВА: Искам първо да поздравя колежата Калпакчиев за задълбочените доклади, които са представени пред нас.

Ще започна с това, че още в началото на мандата ни както Комисията по предложения и атестиране, така и Комисията по натовареност не си представяхме, че ще ни отнеме толкова много време, за да стигнем до едно начало в момента, до което сме достигнали, от което оттук-нататък, може би от септември, октомври ще започнат по-кардинални стъпки в решаването на проблемите с натовареността. Имам предвид това, че не си представяхме, поне в Комисията по атестиране, че конкурсните процедури ще продължават толкова дълго време, а в Комисията по натовареност, че ще имаме проблеми във връзка с анкетните карти и направата на нормата за натовареност. Всичко това забавя решаването на проблемите с натовареността.

Както и в началото казвахме, и г-н Калпакчиев завърши с това, решаването на проблема не може стане от една или две комисии, трябва да стане от целия ВСС, който е кадровият орган на съдебната власт. Аз затова го подсетих и за предложенията за законодателни промени, защото без взаимодействие и действие от страна на законодателната и изпълнителната власт също няма да се стигне до положителен резултат без промени в процесуалните закони, които от една друга страна предвиждат разтоварване на съдилищата. Дори със създаването на съдебната карта според мен също няма да се решат проблемите. Затова, както и в началото говорехме, че проблемът е комплексен, трябва да се работи в краткосрочни и дългосрочни мерки. Това, което ние направихме и което се вижда в доклада, в анализа за натовареността, и което можеше бързо да се случи и да се направи от ВСС, и което ВСС продължава да прави, това е оптимизирането на щатовете. Както виждате, днес в анализа, който ще приемем, за 2014 г., благодарение на тази дейност по оптимизирането на щатовете вече

можем да кажем, че няма свръх натоварени съдилища и прокуратури по щат, отбелязвам, тъй като в началото на мандата Софийски районен съд започна при натовареност 108 броя дела за разглеждане. В резултат на разкриването на 33 щата в Софийски районен съд към момента броят дела за разглеждане е 62, т.е. около 40 пункта е паднала натовареността на СРС с делата за разглеждане. Същото се отнася за Районен съд-Варна, който е около средната; за Софийски градски съд и другите свръх натоварени съдилища, които бяха в началото на нашия мандат. Това е по статистика, както казах, натовареността по щат. За съжаление обаче това облекчаване на натовареността не може да се усети в момента от тези свръх натоварени съдилища, защото конкурсните процедури, както казах, протичат твърде тромаво, бавно и в момента, в който се запълнят едните места, ние трябва да обявим други конкурси. Автоматично се освобождават нови места и така във времето, поне в близките една или две години за съжаление няма да се усети значително решаването на проблема с натовареността. Дори да се направи тази съдебна карта, без промените в ЗСВ, които се предлагат в момента от министъра на правосъдието, касаещи конкурсите, няма да се стигне до решаване на проблема с натовареността. Затова беше добре министърът на правосъдието да присъства на днешното заседание и да чуе именно този доклад. Надявам се, че все пак предложенията за промени в ЗСВ ще се случат до края на годината, за да се ускорят тези процедури. Съгласна съм с г-н Калпакчиев, че това трябва да бъде работа на целия ВСС и да се разделим може би по някакви критерии, по групи, по апелативни райони, както и да го решим този подход, както би бил най-удачен.

Накрая искам да завърша с това, че преди, когато насрочвахме това заседание, г-н Калпакчиев каза, че дори да се създаде нормата за натовареност, ако нещата са в такъв вид, в какъвто бяха в началото на мандата, това би бил един огромен проблем, тъй като ние, ако имаме дори норма за натовареност, нямахме едно решение в рамките дори на година, или на половин година не можехме да решим този проблем. Затова смятам, че е положително това, което се започна от ВСС с реструктурирането на щатове, защото дори октомври месец да приемем нормата за натовареност, вече ще имаме една съвсем друга обстановка в страната, т.е. проблемът със свръх натовареността в момента е решен и може да се мисли за реструктуриране на съдебната карта.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Тодоров. После г-жа Неделчева.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Колеги, аз първо искам да адмирирам усилията, които Комисията по натовареността е положила, за да са днес на нашето внимание анализът и докладите, които са изключително интересни и полезни. Наистина всички трябва да сме със съзнанието, че поставеният днес въпрос е изключително важен за правосъдието в България. В комисиите, в които аз участвам - етичната, дисциплинарната и атестационната, се извършва изключителен обем работа, но тя е ежедневна и с по-краткосрочни перспективи, докато работата по нормата за натовареност, най-вече по промяна на съдебната карта е въпрос от изключително значение и в много далечна перспектива за правосъдието в страната. Дотук с оперативни мерки Атестационната комисия успя да реши проблема със свръх натоварените органи на съдебната власт и се надявам, че вече такива наистина няма.

Предлагам много отговорно всеки от нас да прегледа материалите, които са ни предоставени от Комисията по

натовареността. Аз на първо четене не виждам други извън тези седем критерия, които комисията предлага, но разполагаме с достатъчно време всеки да види тези материали. Предстоят ни решения, които са много трудни. Бъдете сигурни, че ще има изключителна съпротива срещу това, което ще тръгнем да правим; когато тръгнем някъде, така да кажем - да режем живо месо. Съпротивата ще е от всички останали власти. Затова ви призовавам - когато стигнем до този момент, да загърбим всякакви междуличностни антипатии или проблеми, каквито имаме, и да действаме наистина като един задружен колектив, за да оставим нещо добро след нас.

Подкрепям това, което каза колегата Атанасова, защото според мен не може да вземем решение отделно за съдилищата и отделно за прокуратурите. Трябва да вървят в пакет. В този смисъл ще подкрепя предложеното от комисията с допълнението, предложено от Елка Атанасова за сроковете и за изготвянето на доклада за прокуратурите.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жо Неделчева.

КАРОЛИНА НЕДЕЛЧЕВА: Благодаря! Аз също съм приятно впечатлена от задълбочения доклад, който колегата Калпакчиев ни представя. Предметът на двата доклада е един изключително важен въпрос за съдебната карта и за разпределението на районните съдилища занапред, който ще има изключително важна и историческа, и финансова, и кадрова последица. Затова по-скоро въпросът ми е: предвижда ли се във връзка с тази наша предприета инициатива оценка на риска и в кой момент? Защото на всички ни е ясно, че трябва да сме наясно какви ще са позитивите, какви ще са негативите, и то в дългосрочен план.

На следващо място. Понеже докладът беше вчера след обяд сложен на мониторите ни за запознаване, също искам да обърна внимание на Комисията по натовареност във връзка с тези критерии за определяне, първо на разделянето на три групи съдилища - на ниско натоварени, средно натоварени и високо натоварени. Изчислили сте го механично, всички дела в районните съдилища без бройката в Софийски районен съд. Получаваме средна натовареност 35. Под 35 са ниско натоварени, от 35 до 45 - средно натоварени. Считам, че следва да се подходи по-диференцирано, защото едно е съдилища виждаме, че има с 13 дела, има други с 35 дела, и че влизат в една графа „ниско натоварени“, а това не е така, нали? Затова нека първо да селектираме, диференцираме добре кои са ниско натоварени действително, кои са в по-средна, кои са по-високо и кои са, единственият съд - Софийски районен съд, който изскача като свръх натоварен. Това е моето мнение по въпроса.

На следващо място, което на прима виста забелязвам в анализа пак, за критериите за съдебната карта. Съобразяването на магистратите с брой население. Да, и в Информационното табло на Европейската комисия критерият е така като статистически съотношение магистрат, съдии към глава от населението. Добре, обаче ако приложим този критерий пак, който сега предлагате, ще излезе следното. В Софийски районен съд има 180 магистрати районни съдии. София е 1 300 000 по данни. Ще трябва да ги намалим, те са свръх натоварени. Какви съдии да бъдат - окръжни, апелативни, районни? Това механично също не е ясно. Също не виждам и мотиви за приемането да има в един съд минимум, районен говорим, 6 или 8 съдии, освен да се заместват. Това са едни действително много важни въпроси, които освен

специализацията, тепърва предстои детайлно да се обсъдят. Като цяло предлагам дори и занапред, ако че слагаме този срок до октомври месец и ще публикуваме този доклад на страницата, може би няма да бъде лошо, нека да го помислим всички, да се създаде една работна група или комисия, включваща действащи магистрати, доайени в съдилищата с опит, които също могат да дадат своето мнение по това, което действително е реформа. Това се нарича реформа, нещо прекрояване и продължение по друг път. А иначе този доклад специално за изследване в историческата му част наистина много ми допадна.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Боев, заповядайте.

РУМЕН БОЕВ: Колеги, наистина нещата са сурови, днес и вчера четем доклада. Сигурно всеки ще има поне по няколко много основателно обосновани предложения. Нека да се концентрираме, имайки предвид и още нещо. Ако искате да гласуваме по принцип докладите и съответните предложения и решения с допълнението на г-жа Атанасова. Ако искате да подходим така и оттам нататък да продължим.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Камен Иванов.

КАМЕН ИВАНОВ: Колеги, аз съм съгласен да го приемем, защото наистина материята е много обемна и обсъждане е едно, а разговор по принцип е друго. Това, което аз искам да подчертая наред с изготвените доклади, статистиките и отделните критерии, особено към критериите, вижте на стр. 16 от доклада по т. 1 тези седем критерия. Има нещо друго, с което смятам, че ще улесня подготовката на всички от Съвета за по-качествено обсъждане на тази основа, която днес се поставя с тези доклади, защото наистина това е здрава основа.

Тук отварям скоба, за да кажа нещо, което ми направи впечатление. През 2012 г., беше края на годината, когато ние отчитаме в комисията свършеното от предишни съвети в тази насока. И не знам къде е докладът, съжалявам, че не го запазих, но там беше отбелязано, че напредъкът, който е постигнат в тази насока е равен практически на нула. В тази връзка обаче искам да Ви посоча, че е добре да се запознаем с работата по трите проектни екипа на Европейската мрежа на съдебните съвети и то основно по проекта „Съдебна реформа в Европа“, който започна още 2012 г. и особено препоръките, които са дадени на Общото събрание в Дъблин през май 2012 г. Там препоръките са в пет пункта. Това са доклади, които са изготвени и са на разположение в комисия „Международна дейност“. Те могат да бъдат анализирани допълнително.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Това, което г-н Иванов правилно насочва, че нямаме претенция за авторство, комисията. Тези седем критерия, които сме изготвили, са въз основа точно на критериите, за които г-н Иванов спомена, на проекта на Европейската мрежа на съдебните съвети. Разбира се, те пък от своя страна са едно обобщение на опита, който различните европейски държави в сравнително правен аспект са имали при провеждане на такъв тип преначертаване на съдебни карти.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Проектът за решение е с допълнението, което г-жа Атанасова направи. Г-н Панов поиска думата. Заповядайте.

ЛОЗАН ПАНОВ: Аз също правя предложение да го гласуваме и да вървим напред. Ясно е, че това е база, след което продължаваме нататък. Да го гласуваме. Може би трябва конкретни срокове оттук нататък, за да може да бъде по-бързо.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Сроковете, които Атанасова каза.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жа Атанасова предложи тази работа по отношение на районните прокуратури да е поне до 15 октомври, ако приемем да остане тази дата, след което нейното предложение беше с един месец поне да отиде на 30 ноември.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Ако не е записано, да го повторим отново. Възлага на комисията да изготви и представи в срок до 15 октомври във ВСС доклад за значението на районните прокуратури и критерии за промяна в териториалната структура на районните прокуратури. Това става точка 3.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Нова т. 3

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: В т. 4 срокът се променя – 30 ноември.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Само да уточним, г-н Калпакчиев, срокът 30 ноември е за - предложенията за промени в съдебната карта на районните съдилища и районните прокуратури да бъдат обсъдени в заседания на ВСС.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Да.

КАМЕН ИВАНОВ: Тези доклади да се изпратят на административните ръководители.

МИХАИЛ КОЖАРЕВ: В сегашната т. 5: „...инициира широко обсъждане в съдилищата, с нотариалната камара и с местните власти.“. Не може ли да добавим „...обсъждане в съдилищата и прокуратурите, с нотариалната камара и с местните власти.“. Точка 5, сегашна.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Четвърта ще стане пета. След „съдилищата“ да се добави „и прокуратурите“.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Да, да.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Калпакчиев, анализът на натовареността се приема за сведение плюс останалия проект на решение към доклада за..../**Намесва се Ю. Колева: Камарата на частните съдебни изпълнители я няма./**

МИХАИЛ КОЖАРЕВ: Те са на друг принцип.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Те са на принцип на окръжните съдилища и няма да бъдат засегнати.

КАРОЛИНА НЕДЕЛЧЕВА: Да, но седалищата им са в районните.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Не, седалищата са към окръжните.

КАРОЛИНА НЕДЕЛЧЕВА: Да, но по местоположение са в районните съдилища.

/шум в залата – говорят всички/

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Добре, нека я включим.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Включваме и Камарата на частните съдебни изпълнители.

И, за да направим общо гласуване.../прекъсната/

ГАЛИНА КАРАГЪОЗОВА: И аз искам, тогава, допълнение.

Уважаеми колеги, стигнахме до конкретиката в сроковете. Ама тогава не следва ли автоматично да стигнем и до конкретиката кой ще свърши отделните части от работата? Защото този труд, и аз се присъединявам към поздравленията към г-н Калпакчиев, действително аналитичната част от работата е свършена. Оттук насетне започва съвсем конкретна, делова, практическа работа – приложението на тези критерии към всяко едно съдилище по апелативни райони, или както ние решим да го правим. Така че трябва да си поставим и въпроса с отделно решение ли ще възложим вече конкретната работа на работни групи, на отделни комисии, или дали е мястото в това решение да

направим и тази конкретика? Както прецените. Ако трябва да възложим на съответните компетентни комисии. Примерно Бюджетна комисия да направи този анализ на риска, да направи анализ на бюджетната част. Ако искате отделно решение, аз съм съгласна да го приема, но задължително трябва да имаме такова решение за разпределяне на работата.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Може би в момента не можем да го направим. Да си определим един срок, в който да се внесе от Комисията по натовареност предложение за разпределение на задачите между членовете на Висшия съдебен съвет. Съгласни ли сте? Още едно допълнение – в срок докога? До края на месеца? Да внесем предложение за разпределение на членовете. /Ю. Колева: **До 15 септември.**/ Добре, до 15 септември Комисията по натовареност да внесе предложение за разпределение на задачите между членовете на ВСС.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Аз честно казано не искам да се ангажира, в комисията това говорихме, защото ние не можем да задължаваме останалите комисии. /шум в залата – говорят всички/

ЯСЕН ТОДОРОВ: Нека гласуваме сега.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Всеки ще заяви дали по апелативен район, дали по тема, как да се включи. Моля да гласуваме с това допълнение – до 15 септември комисията да предложи проект за разпределение на задачите между членовете, с приемане на анализа на натовареността, който е.../прекъсната от шум в залата/ Колеги, приемаме и анализа на натовареността за 2014 г. на съдилищата, наред с проекта за решение. Против? Няма. Въздържали се? Няма. Приема се. А, г-н Калпакчиев, ще публикуваме ли тези двата анализа?

МАРИЯ КУЗМАНОВА: То е анализ и доклад.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Анализът за натовареността и доклада за значението и критериите да се публикуват. **/Намесва се К. Иванов: И с приложенията. Всичко трябва да се публикува./** Добре. Анализите и докладите да се публикуват на интернет страницата на ВСС и във Формата за контакт с магистратите, за обсъждане.

Ако изчерпахме предложенията към това решение? Да. Гласувахме го и с това допълнение.

/След проведеното явно гласуване/

1. ОТНОСНО: Обсъждане на извършените от Висшия съдебен съвет дейности във връзка с регулиране натовареността на съдиите, прокурорите и следователите

ВИСШИЯТ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Р Е Ш И :

1.1. ПРИЕМА Анализ на натовареността на органите на съдебната власт през 2014 г. (съдилища).

1.2. ПРИЕМА изготвения от Комисията по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт доклад за значението на районните съдилища в структурата на съдебната система и критериите за промяна в съдебната карта на районните съдилища.

1.3 ВЪЗЛАГА на Комисията по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт да

изготви и представи **до 15.10.2015 г.** във ВСС доклад за значението на районните прокуратури в структурата на съдебната система и критериите за промени в териториалната структура на районните прокуратури.

1.4. ПРИЕМА предложените в доклада критерии за реорганизация на съдебната карта на районните съдилища.

1.5. Конкретните предложения за промени в съдебната карта на районните съдилища и районните прокуратури да бъдат обсъдени и мотивирани на заседания на ВСС **в срок до 30.11.2015 г.**

В срок до 15.09.2015 г. Комисията по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт да внесе предложение за разпределение на задачите по изпълнение на т.1.5. между членовете на ВСС.

1.6. След приемане на проект за решение за нова структура на районните съдилища ВСС да инициира широко обсъждане в съдилищата и прокуратурите, с нотариалната камара, с Камарата на частните съдебни изпълнители и с местните власти.

1.7. Анализите и докладите да се публикуват на Интернет страницата на ВСС и във Формата за контакт с магистратите за обсъждане.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Тогава вече да преминем към предложението по т. 2, във връзка с доклада на главния секретар, който се замества от г-жа Хаританова. Г-жо Хаританова, заповядайте. Докладът е на вниманието на всички.

САША ХАРИТОНОВА: Това е във връзка с изпълнение на едно Ваше решение. Не се взе окончателно решение как да се процедира със сключения договор. Предлагам на Вашето внимание предложение за разваляне на договора на база на протокола от работната група, който също е на Вашето внимание. Той е сканиран и го виждате на Вашите монитори.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Точка 2. Колеги, само един въпрос. Ако видите в края на мотивите на доклада на г-жа Хаританова, е поставен въпросът за правото на неустойка, което имаме, съгласно договора.

САША ХАРИТОНОВА: Вижте т. 10 от договора.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Точка 10 дава право при неприемане на работата да претендираме неустойка в размер на 25 %. Така че със изявлението за разваляне, ще направим ли и такова изявление за претендиране на неустойката, която ни се полага? /оживление в залата/ **/Д. Узунов: Коя е точката?/** Точката е втора. Развалянето на договора е поради неизпълнение. Протоколът от комисията, която включваше външни експерти приема, че е налице пълно неизпълнение и при пълно неизпълнение, съгласно договора, възложителят, т.е. Висшия съдебен съвет, има право на неустойка 25 % от цената на договора. И Съветът трябва да реши дали ще я претендира или не. И този въпрос се поставя.

МИХАИЛ КОЖАРЕВ: Ще си я претендираме.

КАРОЛИНА НЕДЕЛЧЕВА: Предлагам да се включи като допълнителна точка към развалянето и вземане на решение от

Съвета, че ще претендираме, на основание чл. 93 ли беше от ЗЗД, предвидената неустойка.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Във връзка с чл. 10 от договора.

КАРОЛИНА НЕДЕЛЧЕВА: Както е предвидено и в договора.

МИХАИЛ КОЖАРЕВ: Ами да гласуваме.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Договорът е приложен по-долу. Гласуваме изявление за разваляне и за упражняване правото на неустойка, съгласно договора. Тоест, с допълнението - Висшият съдебен съвет упражнява и правото на неустойка по чл. 10 от договора. „Против” това предложение – разваляне и претендиране на неустойка? Няма. Въздържали се? Няма. Приема се.

/След проведеното явно гласуване/

2. ОТНОСНО: Проект на решение относно договор между Висшия съдебен съвет и „Декстро Груп” ООД (в изпълнение на решение на ВСС по Протокол № 23/07.05.2015 г., т.33.6)

ВИСШИЯТ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Р Е Ш И:

2.1. РАЗВАЛЯ договор № 45-06-073/29.12.2014 г., сключен с „Декстро Груп” ООД, на основание чл.10 от същия.

2.2. Висшият съдебен съвет да предяви претенцията си за неустойката по чл.10 от договора.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: И стигнахме до допълнителното предложение, внесено от комисия „Бюджет и финанси“. Г-н Узунов, Вие ли ще докладвате? Заповядайте.

ДИМИТЪР УЗУНОВ: Става дума за точка, която днес беше предмет на разглеждане в комисия „Бюджет и финанси“. Комисията по правни въпроси е направила предложение до комисия „Бюджет и финанси“ за определяне на окончателна прогнозна стойност на обществена поръчка с предмет „Застраховка живота и трудоспособността“ – и т.н. и всъщност, колеги, ние сме затруднени да определим тази окончателна прогнозна стойност. Затова предпочетохме да внесем точката за разглеждане от пленарния състав на ВСС. Всъщност, единственото разумно нещо, в което може би се убедихме в комисията, е да предложим промяна в застрахователните събития, които се поемат в договора.

Всъщност за какво иде реч? В материалите виждате една финансова обосновка, от анализа на която се установява следното. При застрахователна сума от 81 000 лв., за един застрахован, размерът на премията за едно лице възлиза на 688 лв. и 50 ст. Сумата, която трябва да се плати от Висшия съдебен съвет на застрахователното дружество за сключване на договора е от порядъка на 4 535 838 лв., а за 3-годишен период това възлиза на над 10 млн.лв. При застрахователна сума от 40 х.лв., т.е. ако приемем, че застрахователната сума вместо 81 000 лв., да я разделим на половина, сумата, която трябва да осигурим е 7 027 000 лв. Пак е сума, която е непосилна. При така предложените данни от анализа Висшият съдебен съвет не може да осигури тези суми, като застрахователни премии, които да бъдат заплатени през 2015 г., да не говорим за 2016 и 2017 г.

При разработването на проект на бюджет на съдебната власт, винаги са били планирани средства за застраховки, но одобряваните със Закона за държавния бюджет средства са значително по-малко. При вземане на решение за окончателната прогнозна стойност на обществената поръчка, следва да се отчете разпоредбата на чл. 102 от Закона за публичните финанси, а именно, че първостепенните разпоредители не могат да извършват разходи и да поемат задължение за разходи за текущата година. В този дух е разпоредбата на чл. 88 от Закона за публичните финанси. Трябва да се имат предвид и разпоредбите на Закона за финансовото управление и контрол, свързани с управленската отговорност, икономичност, обективност и ефикасност на дейности и разходи свързани с тях.

С две думи, за да е ясно на колегите, ние пари да сключим такъв договор, с такъв ресурс не разполагаме. Отделен е въпросът, тук има колеги, които са работили в работна група, колегите от Правната комисия са много добре запознати със случая, ние всъщност не можем да предложим исканото от нас. Отваряме към застрахователните събития, които са поети. Мислим си, че единствено оттук можем да подходим, това е единия вариант, като извадим някои от рисковете, които са предвидени. Като например дневни пари за болничен престой в резултат на заболяване. Ритуални разходи при смърт, това също можем ли – не можем ли? Ние не можем да не вземем такова решение. И сме в един затворен кръг, от който от няколко месеца няма излизане. Нито един застраховател не проявява интерес при тези финансови параметри, които сме им предлагали сега за сключване на договор. С други думи, примерно плащаме 3 милиона, а застрахователят поема, колко, Каролина?

КАРОЛИНА НЕДЕЛЧЕВА: Платили сме милион и седемстотин премия, а застрахователят е платил три милиона и петстотин. Двойно повече. Тоест, той е в минус този застраховател. За изтеклия 3-годишен период премията ни е била, на Съвета, 850 000 лв. за три години, а застрахователят е изплатил премии по възникнали събития за 3 500 000 лв. и той е бил изцяло на загуба. Така че въпросът е много деликатен. Това, че Съветът не разполага с бюджет по параграфа към момента, да се ангажира с така предложената финансова обосновка, не ни освобождава от задължението по закон Съветът да сключи застраховка „Злополука” със съдебните служители и магистратите.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жа Петкова, заповядайте.

СВЕТЛА ПЕТКОВА: Трябва да вземем решение, още повече, изхождайки от решението на Конституционния съд, че всъщност би могло бюджета на съдебната власт да се дофинансира от държавния бюджет и да вземем едно такова решение, с оглед рисковете, които съществуват, ако не застраховаме магистратите за тази година, положението е още по-лошо дори от това да не им увеличим заплатите. Затова предлагам да формулираме едно такова решение, с което да поискаме от Министерския съвет да ни отпусне тези необходими средства, за да може да сключим договора.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Узунов.

ДИМИТЪР УЗУНОВ: Колеги, това конституционно решение всъщност няма да ни свърши никаква работа. Доколкото схващам предложението на Светла Петкова, ние да сключим договор при липса на бюджет за това, което пък абсолютно ни е забранено с чл. 102 от Закона за публичните финанси. Всъщност ще изпаднем в ситуацията като председателката на Старозагорския

съд, която си е позволила да поеме задължения, без да има бюджет. Така е. Същевременно времето си минава. Ние нямаме никаква гаранция, че ще има увеличение на бюджета.

Аз затова предлагам, понеже въпросът е много труден, да отложим и да търсим някакъв начин. Единственото, което виждаме е да намалим застрахователните рискове и оттам да намалим цената. Обаче трябва много внимателно да се преценят тези рискове. Не знам, трябва някакъв анализ да се направи.

/шум в залата/

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Иванов и след това Лазарова.

КАМЕН ИВАНОВ: Всички тези въпроси ги обсъдихме на комисия „Бюджет и финанси“. Така или иначе ние не можем да поемем финансови задължения, които не са финансово обезпечени, защото ще нарушим закона. От друга гледна точка ние подпомагаме колеги магистрати и служители в съдебната система и по линия на СБКО. Изключително важно е да намерим добрия баланс на възможното решение, т.е. наистина това, което днес обсъждахме води дотам, че ние трябва да намалим застрахователните рискове и при премията, която имаме възможност да платим, да убедим застраховател, който да поеме и да сключи договор. Да, непопулярно е, но защо е непопулярно? Защото ние сме си поискали в бюджета тези суми, в съгласувателната процедура миналата година. Имали сме го това нещо, обсъждахме го. Аз си спомням, че го обсъждахме, защото изтичаше 3-годишния срок заедно с антикорупционните пари – 6 милиона лева, които тогава бяха поставени на обсъждане. Точно така. **/Намесва се М. Кожарев: В бюджета не се предвиждат отделно пари за застраховките./** Не се предвиждат, но ние го обсъждахме това нещо тогава. Обсъждахме го, защото още тогава се поставяха тези

въпроси. /шум в залата/ Ние сме го обсъждали като възможност, че ни трябват такива суми. **/Намесва се М. Кожарев: Но не сме планирали такива суми./** Не може да го планираме отделно. Как да го планираме отделно? Предвидили сме го.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жа Лазарова и след това да решим какво правим.

МАГДАЛЕНА ЛАЗАРОВА: Аз предлагам да вземем и двете решения – и предложеното от г-жа Петкова решение, и предложеното от г-н Узунов, тъй като анализът на застрахователните рискове и тези, които можем да сключим от евентуалната бъдеща застраховка, също ще отнеме време. Така че няма пречка да се обърнем към и министъра на финансите и към министър-председателя с този проблем, за да знаят те, че в съдебната власт има такъв проблем. Докато ние тук си ги решаваме проблемите в тази зала, без да излизат навън, ще имаме тези проблеми. Затова аз мисля, че трябва да вземем и двете решения. Те успоредно ще вървят. Анализът на застрахователните рискове, които да отпаднат, също ще отнеме време, така че може да вървят успоредно двете решения.

ДИМИТЪР УЗУНОВ: Кое е другото решение, г-жо Лазарова?

МАГДАЛЕНА ЛАЗАРОВА: Да се обърнем към министъра на финансите и министър-председателя по повод този проблем.

ДИМИТЪР УЗУНОВ: Абсурдно е това.

МАГДАЛЕНА ЛАЗАРОВА: Защо? Просто ще ги уведомим. Защо да е абсурдно? Че има такъв проблем? Аз не виждам кое е абсурдното?

ДИМИТЪР УЗУНОВ: Ще ни кажат – в рамките на бюджета, се оправяйте.

МАГДАЛЕНА ЛАЗАРОВА: Добре, но пречи ли ни да го напишем?

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Колеги, предлагам тази информация да я приемем за сведение и за утре да се формулира конкретно решение, което да гласуваме. Или за заседанието другата седмица да се формулира конкретно предложение за решение.

Г-н Иванов.

КАМЕН ИВАНОВ: Аз продължавам да настоявам, че ние този проблем сме го обсъждали още миналата година. И продължавам да настоявам във връзка, спомням си сега, с конкретни писма на колеги, които искаха от застрахователя да им изплати по застрахователно настъпило събитие и застрахователят беше отказал. И ние се занимавахме защо застрахователят е отказал. И тогава стана ясно, че с тази застрахователна премия, която ние предлагаме, никой повече няма да ни застрахова и това беше ясно още тогава. И се обсъждаше възможността да предприемем действия да увеличим възможността за застрахователна премия, за да не се получи този баланс. Спомням си, за да бъде по-конкретен, ставаше въпрос за магистрат от Ивайловград.

МАГДАЛЕНА ЛАЗАРОВА: Това сме го обсъждали в комисията, до Съвет не е стигало.

КАМЕН ИВАНОВ: Защо не е стигнало до Съвет, не ме питайте. Казвам Ви, че тези проблеми са ясни в комисията „Бюджет и финанси“. Ако те са останали в комисията, това донякъде е и мой проблем, че не съм го поставил на Съвета. Но този проблем е известен. Той не се открива на днешното ни заседание на комисия „Бюджет и финанси“. Той стана ясен в обсъждането на три

паралелни решения – застрахователна премия, правен интерес на застрахователя и сумите, които изплащаме по СБКО. Повдигал съм го много пъти проблема там, стигали сме дори до лични... Вижте в застрахователните събития какви суми са заложили, какви събития се покриват и искам да Ви кажа, че ние сме плащали по линия на СБКО и разходи по траурни ритуали и т.н. Вярно ли е това? Вярно е. Така че, който твърди, че този проблем не е ясен, просто да разлистите страниците и от миналата година.

Благодаря.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жа Ковачева.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Уважаеми колеги, законът ни задължава да направим застраховка срещу злополука. Когато правим анализа на изплатените досега застрахователни суми, моето предложение е първо да се отделят сумите, които са изплатени по задължителната застраховка, защото във всички случаи ние трябва да знаем какви средства са ни необходими или какви са били изплатени по-скоро за застраховката срещу злополука.

Другото съществено перо, това са изплатените обезщетения при общите заболявания. Знаете какъв е проблемът с общите заболявания. Те са свързани с осигурителния праг, на който всички ние се осигуряваме или поне, без да съм точна в разчетите, от окръжно ниво и следващите. И затова предложението ми е внимателно да се обсъди извън, разбира се, задължителната застраховка за злополука, какви други пера могат да останат и от какви можем да се лишим.

Напълно съм съгласна, че подобен анализ не е възможно да се направи от днес за утре. Предложението ми е да остане за следващата седмица.

КАМЕН ИВАНОВ: Именно. Експертно е нивото, на което трябва да се консултираме.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Самото формулиране на решението ни затруднява в момента.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: За да можем да вземем наистина най-рационалното решение в рамките на бюджета, с който разполагаме, защото на мен ми се струва, че сега да тръгнем да искаме субсидии и да разчитаме, че ще получим такива, за да проведем процедурата за обществена поръчка и сключване на договор за застраховка, е нереалистично. Ние трябва да си свършим работата в рамките на бюджета, с който разполагаме.

Въпросът с финансирането на съдебната система мисля, че трябва да бъде дебат на отделен разговор и то в рамките на тези заседания, които ни остават до края на юли, защото, знаете, въпросът с възнагражденията на магистратите стои, отделно се появяват, както виждате, въпроси свързани с други пера от бюджета, така че ние не мисля, че трябва да спираме да работим и да настояваме системата да бъде финансирана така че да успеем да увеличим заплатите. Но това е странично. Аз съвсем не искам да връщам спора в това.

Това е предложението ми. За другата седмица да се направят разграничения на разходите, които са ни необходими за задължителната застраховка, да се направи разграничение на отделните пера по всички, които са извън тази задължителна застраховка, какви са изплатените суми и да се прецени от какво можем да се лишим в рамките на настоящия бюджет.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жа Неделчева, допълнение към предложението ли?

КАРОЛИНА НЕДЕЛЧЕВА: Да. По предложението на Ковачева, искам да уточни: кой да го направи, колега Ковачева?

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Ами „Бюджет и финанси“, администрацията.

КАРОЛИНА НЕДЕЛЧЕВА: Съвета няма информация какъв е размера на изплатените събития. Това може да го даде застрахователят, предишния, по-точно. Мисля, че сме искали, ако някой си спомня, и отказват да дадат, защото, мисля че не си водят такава разбивка - това е трудното.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-жо Петкова.

СВЕТЛА ПЕТКОВА: Аз бих ви предложила нещо друго. Когато проучвахме този въпрос във връзка с договорите в годините за „Злополука“ за магистратите, се установи, че предишните години, не мога да фиксирам точно кои, но е било само основния покрит риск - това са „Злополука“ и те са описани: смърт при злополука, трайна загуба при злополука, временна нетрудоспособност и т.н. Те са общо 6. След това обаче в един по-късен период е имало достатъчно средства във ВСС и договорът е сключен вече с т. 2, „Допълнителни рискове“. Това са смърт при заболяване, смърт при..., но не са свързани със злополука. Включително и това, което много се практикува, е временна загуба на работоспособност в резултат на заболяване, медицинските разноси и т.н. И се установи, че всъщност за тези допълнителни рискове, които са поети в един период, когато ВСС е имал пари, тогава всъщност са се увеличили в голяма степен и сумите, които застрахователят изплаща. Следва да имаме предвид, че и дела са водени, при отказ на застрахователя са водени дела и в един определен момент ни уведомяват, че са уважени исковете. Така че за нас е по-добре да ограничим сега, за да можем да сключим договора, само с

основните рискове по „Злополука“, а тези допълнителни рискове, колкото и да са добри, при положение, че няма пари, на практика по отношение на тях да ограничим договора.

КАМЕН ИВАНОВ: От точка 1 до т. 1.6./обсъждат/ Вижте 1.4 - ние това го плащаме на отделно основание.

СВЕТЛА ПЕТКОВА: Действително, така да поемем, защото действително вярно е, че не е популярно, и имаше колежка, която каза: „Аз се разболях и очаквам да си получа обезщетението.“ В този смисъл, да, така е, но като няма средства, поне от злополука да може да вземе./обсъждат/

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Г-н Узун, искате ли за утре да отложим точката?

СВЕТЛА ПЕТКОВА: Сега това предлагам, но може би трябва да се направи пак проверка. Ни плащаме същите неща...

КАМЕН ИВАНОВ: Застрахованите неща плащаме.

ГАЛИНА КАРАГЪЗОВА: Колеги, настоявам за утре да се подготвят тези материали. Изтича месец юли, застрахователния договор е изтекъл на 31 декември миналата година. Да не говорим, че видно от писмото, което също е приложено в материалите по преписката от Агенцията за обществени поръчки ни казват, че не можем да сключим договора по по-лекия ред предвиден в ЗОП. Трябва да направим най-тежката процедура, открита процедура, която аз изобщо не знам дали ще я довършим до края на годината. Просто тези неща трябваше да станат доста по-отдавна.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Колеги, предложението е: приема информацията за сведение и отлага вземането на решение за утрешното заседание. Против? Въздържали се? - Няма. Приема се.

/След проведеното явно гласуване/

3. ОТНОСНО: Обсъждане на писмо от Агенцията по обществени поръчки относно възможността за прилагане на чл.90, ал.1, т.4 от ЗОП при възлагане на услуга за задължителна застраховка „злополука“

ВИСШИЯТ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Р Е Ш И:

ПРИЕМА за сведение информацията и отлага вземането на решение за заседанието на 16.07.2015 г.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: С това изчерпахме дневния ред. Закривам заседанието, следващото заседание - утре от 9, 30.

/Закриване на заседанието - 15.00 ч./

Стенографи:

Лидия Здравкова

Зоя Костова

Таня Младенова

/Изготвен на 21.07.2015 г./

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ:

СОНЯ НАЙДЕНОВА